

Ետքէն իր թագաւոր պապուն մասնաւոր հաճութեամբը՝ Մէլպէօն Լորտը կրթեց զինքը քաղաքական վարչութեան և սահմանադրական կառավարութեան սկզբունքներով։ Երբոր 1837ին յունուարի 20ին յաջորդեց Վիկտորիա Գուլիէլմոս Դին, տէրութեան վարչութեանը մէջ պահեց նոյն Լորտը։ Վիկտորիա իր թագադրութեան հանդէսը կատարեց 1838ին յունիսի 20ին շատ մեծ փառաւորութեամբ. և երկու տարի ետքը փետրուարի 2ին ամուսնացաւ Ալպերդ իշխանին հետ որ Գոպուրկի ազգատոհմէն էր։

Երկու երեք անգամ իր կենացը դէմ դաւաճանութեանց առիթներու մէջ իյնալով՝ ամեն անգամ ալ անփնաս ազատեցաւ, և յանցաւորները իբրեւ յիմար դատեց. քանի մը այցելութիւններ ըրաւ ուրիշ թագաւորաց, ինչպէս 1855ին ալ Բարիզ գնաց Նաբոլէոնի տեսութեան։

Իրեն պաշտօնական պատուանունն է թագուհի միացեալ պետութեան Մեծին Բրիտանիոյ և Իռլանտայի. — Պաշտպան հաւատոյ. — Պաշտպան Յոնիական կղզեաց. — և Վեհապետ ասպետութեանց Զանկապանի, Շարտունի, Սուրբ Պատրկի, Սուրբ Միքայելի, և Սուրբ Գէորգայ։

Վիկտորիա բազմաթիւ զաւկերն ունեցաւ, որոնք են.

Ալպերդ-Եղուարդ ծն. 1841 նոյ. 9, — իշխան Ուէյլսայ. դուքս Սաքսի. իշխան Սաքս-Գոպուրկ-Կոթայի. Մեծ Հրամանատար Սկոտլանդի. — Կոմս Չէսդըրի. — Կոմս Գարիքի և Տըպլինի. — Պարոն Ռէնֆրուի. — Լորտ կղզեաց, և այլն։

Ալբրետոս-Էրնէսդ-Ալպերդ. ծն. 1844 օգոստ. 6. իշխան Միացեալ թագաւորութեան Մեծին Բրիտանիոյ և Իռլանտայի. դուքս Սաքսի, իշխան Սաքս-Գոպուրկի և Կոթայի։

Ալթուր-Ուիլյէմ-Բաթրիք-Ալպերդ ծն. 1850 մայ. 1։

Լէորտ-Գէորդ-Տընքան-Ալպերդ. ծն. 1853 ապր. 7։

Վիկտորիա-Ատէլայիտէ-Մարիամ-

Լուիզ. թագաժառանգ իշխանուհի. ծն. 1840 նոյ. 21։

Էլիս-Մաթիլտէ-Մարիամ. ծն. 1843 ապր. 25։

Հեղինէ-Ալկուսդա-Վիկտորիա. ծն. 1846. մայիս 25։

Լուիզ-Բարոլին-Ալպերդ. ծն. 1848 մարտ 18։

## ԲԱՐՈՑԱԿԱՆ

Ազգի մը երջանկոյսիւնը՝ միաբան  
ընկերութեան վրայ է.

(Նաջին մասը տես երես 109։)

Մարդկային մտաց դատման խեղճութեան առջին առնելու համար, և ընկերութեան մը կամ ազգի մը ըստ օրինաց ուղղութեամբ զործելու և միաբան ըսուելու համար երկու բան կայ գիտնալու և հաստատուն ամենուն մը մտաց մէջ տպաւորելու. Ա. այն՝ թէ Ամեն մարդո՞ւ ձանաւունքը և դատւունքը իրարմէ տարբեր են, և քեամեն մարդ իր դատմանը յարմար շահ բանին կը հաւնի, և այն իր դատմանը յարմար գաշուն համար՝ շահին հաւնիլը կը համարի առաջ եկա՞մ միաբանական սէր ունենալէն. և ասոր համար ամեն մարդ ինքզինքը միաբանասէր՝ և զուրիշը անմիաբան կը կարծէ։ Ճշմարիտ միաբանասէրը նախ և առաջ պէտք է ճանչնայ այս մարդկային մտաց խաբէութիւնը։

Բ. Գիտնալով որ ամեն մարդու իր մտաց դատումն իրեն համար ուղիղ և կատարեալ է, անոր համար պէտք է ճանչնալ՝ թէ ընկերութեան մէջ առնել մարդ իրաւունք ունի իր դատունքն առաջ քերելո՞ւ. քայց միաբան ըլլալո՞ւ համար՝ հասարակաց դատմանը հաւնունքին սէտք չէ հակառակիլ, այլ



լռել և չափաւ զայն սուսաջ տանելոռ, քէ և ուշիոյ չերևայ մէկոռ մը . հաւաւ տի ըլլալով որ հասարակաց հաւանութեամբ և միաբան սիրով եղած գործողութիւնը միշտ աղէկ հետեանք կ'ուներայ : Ասոր ներհակ՝ նաև խեղքով մը տաժած գործողութիւն մը՝ եթէ հակառակութեամբ և բռնութեամբ՝ ի գործ դրուի, յաջող հետեանք չկրնար ուներայ : Եւ շատ դժուար կը պատահի որ առանձին մտածութիւն մը հասարակաց միաբան մտածածէն աղէկ ըլլայ . որովհետև ընդհանուր մարդկային դատման պակսութեան պատճառաւ՝ անկարելի է որ մարդ հաւաստեալ գիտնայ՝ թէ իր առանձին դատմամբ ընտրածը՝ հասարակաց դատած և ընտրածէն ընտիր ըլլայ : Ահա զայս երկու ճանաչմունքները քանի որ չունին ազգին զըխաւորները կամ ընկերութեան մը անդամները, և քանի որ չեն ջանար զատնք ի գործ դնելու՝ ամենքն ալ անմիաբան կ'ըսուին և են . ամեն մէկերնին ուրիշներուն համար ըսելու ատեն պէտք է գիտնան որ իրենք ալ նոյն անմիաբան անձանց թուոյն մէջն են, ու պարապ տեղը իրենք զիրենք դուրս հանելով՝ զուրիշները չըստգտանեն : Բայց կրնայ ըլլալ որ ընկերութեան անդամներէն ոմանք ունենան այս ճանաչմունքները և ոմանք չունենան . յայտնի է որ չունեցողները չեն կրնար միաբանիլ՝ իրարու վրայ ձգելով անմիաբանութեան պատճառները : Այլ զարմանալին այն է՝ որ այս ճանաչմունքն ունեցողներն ալ չեն կրնար միաբանիլ : Չունեցողները չեն կրնար, վասն զի իրենց տրամաբանութեան հիմն դնելով իրենց անձնասիրութիւնն ու պատուասիրութիւնը՝ միաբանիլը իրենց փաստակար կը սեպեն : Ասոր համար եթէ ձեռուրնուն գայ, կը ջանան բռնութեամբ հնազանդեցնելու զուրիշները իրենց կարծեացը և բռնի միաբանեցնելու : Եւ այսպէս ամեն մէկը իր մտքինը առաջ տանել ուղելով՝ ընկերութիւնը կը քակտի :

Իսկ անոնք որ ունին ճանաչմունք,

և գիտեն դատմանց տարբերութեան պատճառները, դարձեալ ասոնք ալ չեն կրնար մէջերնին միաբանիլ՝ որովհետև այնպէս տիրած է սրտերնուն մէջ ինքնահաւանութիւնը և պատուասիրութիւնը, որ ճանաչմունքնին ուրիշներուն վրայ միայն կը գործածեն, ու կը ստիպեն զուրիշները որ անոնք ալ ճանչան տարաձայնութեան պատճառները ու կը պնդեն կարծիքնին որ միաբանին իրենց կարծեացը . իրենք մտքերնին դնելով՝ թէ ազատ են միշտ այդ դատման պակսութեան փնտնելէ, և թէ իրենք ուղիղ կշռադատութեամբ կը մտածեն և պակաս դատմամբ եղած որոշմունքներէն կը հրաժարին : Եւ այսպէս ըստ օրինաց ուղղութեամբ գործելու կանոնները գիտնալէն վերջն ալ՝ ամեն կարծիքնին կ'ուզեն առաջ տանիլ . և տեսնելով որ ուրիշները կը հակառակին իրենց կարծեացը, զանոնք իբրև յամառ և անմիաբան կը դատապարտեն իրենց մտաց մէջ . և ամենեկին չեն անդրադառնար՝ որ իրենք ալ ան անմիաբան անուանածներուն թուոյն մէջն են, որ զուրիշները այն ատենը միաբան կը համարին՝ երբոր անոնք իրենց կարծեացը հետեին : Ահա այս է պատճառ՝ որ մէկ կողմանէ տղէտ ազգաց մէջ կազ և կռիւ պակաս չէ . և անդադար կռուելու ելած են մարդ մարդու հետ, գերդաստան գերդաստանի հետ, ընկերութեան մը անդամները իրարու հետ, և ազգ ազգի հետ . և կ'աշխատին զիրար նուաճելու, կործանելու և փնջելու : Մէկալ կողմանէ ալ մարդկային բնութեան դատման տկարութիւնը ճանչցող մարդիկ նոյնպիսի խռովութեանց մէջ կը տաքնապին՝ արհամարհելով զիրար մտքերնուն մէջ՝ ամեն մէկերնին ըսելով մտքերնէն գիմացիներուն վրայ թէ այսչափ մարդկային մտաց դատման խեղճութիւնը հասկրնալէն ետև ինչպէս դարձեալ անոնք իրենց կարծեացը վրայ պնդելով կը հակառակին իրեն ուղիղ դատմանը, որուն ճշմարտութեանը վրայ ինքը արդար կշռութեամբ համադրած է : Իւրաքանչիւր դը չմտածեր՝



թէ ինչպէս որ ինքը իրեն դատմամբ ուղիղ կարծածը կ'ուզէ 'ի գործ դնել տալ՝ անոնց դատմանը վրայ մտքէն ծիծաղելով, նոյնպէս ուրիշներն ալ իրենց կողմանէ նոյնպիսի դատմամբ գնոյն խորհրդածութիւնները կ'ընեն իր վրայ : Եւ ահա այսպէս 'ի սկզբանէ 'ի վեր ոչ երբէք պակաս եղեր են խռովութիւններ, աշխարհաւեր կործանմունքներ . և երբեմն աշխարհիս մէջ ընկերութիւն պահողը բռնութիւնն է գտնուել, որ զսպելով գտկարները բռնի հնազանդեցուցեր և պահեր է :

Արդ այս մարդկային դատման պակսութիւնը դարմանելու կանոնները գիտցող ազգաց ընկերութիւններուն ընթացքէն յայտնի է՝ որ միաբան ընկերութիւն հաստատելու համար այդ կանոնները գիտնալը բաւական չէ, այլ զանոնք 'ի գործ դնելու կարողութիւն ալ պէտք է ունենալ . որուն արգելք է անձնասիրութեան և պատուասիրութեան բնական ախտը՝ որ ամեն մարդու սրտին մէջ կը գտնուի, որոնցմով ամենքն ալ կուրցած՝ իրենց գիտութիւնը կը գործածեն միայն ուրիշներուն վրայ : Եւ այս անձնասիրութեան և պատուասիրութեան փոխակարութիւնը ճանչնալն ու առջին առնելը այնչափ դժուար է, որ մինչև մէկը չճանչնայ այս աշխարհիս վաղանցուկ և խեղճ կենաց ինչ բանի համար ըլլալը, և մինչև հանդերձեալ յաւիտենական կենաց վրայ կատարեալ ծանօթութիւն չունենայ՝ չկրնար յաղթել ստոնց . անոր համար՝ անբռնադատ ուղղախոհ ընկերական միաբանութիւն կրնայ գտնուիլ աւելի ճշմարիտ քրիստոնեայ բարեպաշտ անձանց մէջ՝ որոնք անձնասիրութիւնն ու պատուասիրութիւնը մէկգիթողած՝ հասարակաց կարծեաց հետեւելով՝ միաբան սիրով ընկերութեան զիտումն առաջ կը տանին : Եւ ասկից կը հաւաստի այն առաջին բաժնիս՝ թէ մարդս ընկերական է, բայց մարդուս առաջին գաղափարը պիտի ըլլայ ճանչնալն իր ստեղծողը, այսինքն Աստուծոյ գոյութիւնը և մարդուս համար սահմանած վախճանը, որով կա-

րենայ միաբան ընկերութիւն ունենալ ու յառաջադիմել : Ուրեմն ընկերութեան մը պտուղ քաղելու համար ուրիշ ճար չկայ, բայց եթէ զարթուցանել ընկերութեան անձանց սրտին մէջ այնպիսի աստուածասիրութիւն մը և ազգասիրութիւն մը՝ որ բոլորովին յաղթէ անձնասիրութեան և պատուասիրութեան : Արդ մենք ուղղասէր անձանց զիւրացնելու համար այս դատման պակսութեան առջին առնելու ճամբան՝ նըշանակենք հոս չկրթուած մարդուն և կրթուած ճշմարտութիւն սիրողին ընկերութեան մէջ բանեցուցած եղանակին տարբերութիւնը, որ ուզողը կարենայ զիւրաւ ուղղութեան կանոնով վարուիլ, եթէ կը փափաքի ընկերութիւնը սիրալիր ընել, և անկից առաջ եկած բարիքը վայելել :

Ա. Ամեն մարդ իրեն դատմանը հաւնած այլ և այլ իրաւունքներ կը գտնէ իր մտածմունքը առաջ տանելու համար : Այս է բնական . ուստի յառաջադիմութիւն սիրող ընկերութիւն պահել ուղղող կրթուած մարդ մը պէտք է միտքը դնէ՝ թէ ամեն մարդիկ այս իրաւունքն ունին, այս բնական բերումն ունին իրենք զիրենք իրաւանց տէր սեպելու . անոր համար ամենէն անմիտ երկցողին ալ այդ իրաւունքը պէտք է շնորհել . և այս չէ բնական՝ բայց կրթութեամբ սորվելով կրնայ 'ի գործ դրուիլ :

Բ. Ամեն մարդ կը ճանչնայ իր վրայ՝ թէ ինքն իրաւունք ունի իրեն աղէկ երեցածը պաշտպանելու, և ջանալու որ համոզէ ուրիշներն ալ իր կարծեացը հետեւելու, ասոր համար պէտք է թողուն, կ'ըսէ, որ խօսի և պատճառներով հասկըցնէ իր միտքը, անանկ որ ամենքն ալ իր կարծեացը հետեւին : Այս է բնական . բայց կրթուած ընկերասէր մարդը պէտք է զայս գաղափարն ալ տալաւորէ մտքին մէջ՝ թէ երբ ուրիշները չհամոզուին ու գէմը առնուն, պէտք չէ որ յամառի՝ պնդէ ու խռովութիւն և տարաձայնութիւն յարուցանէ, այլ թողու՝ որ ուրիշներն ալ իրենց մտաց



համոզմունքը բացատրեն: Այս խորհրդը դաժութիւնն ալ թէ և բնական յօժաւութեան դէմ կու գայ, բայց ուղիղ դատմունքը կը յաղթէ բնութեան բերմանը:

Գ. Ամեն մարդ կ'ուզէ որ ընկերութիւնը միաբան ըլլայ իր դատմանը հետեւելով: Այս է բնական. բայց ընկերութեան յառաջադիմութիւնը սիրող անձ մը զիւրաւ կրնայ ճանչնալ թէ միշտ իր մտաց խորհուրդը շիտակ և գործադրելի սեպելով ընկերութիւն չըլլար, այլ բռնաւորական իշխանութիւն կ'ըլլայ. անոր համար կրթութեամբ պէտք է որ ամեն մարդ ինքզինքն համոզէ թէ ընկերութեան օգտին համար և խաղաղութեան համար հարկաւոր է շատ անգամ հասարակաց կարծեաց հետեւիլ. և այս չէ բնական, բայց դատմունք ունեցող մարդու մը զիւրին է համոզուելը ու ինքզինքը կրթելը այս ճամբուն մէջ:

Դ. Ամեն մարդ կ'ուզէ որ ընկերութեան մէջ իրեն տհաճութեան առիթներ չըլլան, իր ախորժանացը յարմարելով ամենքը վարուին: Այս է բնական. բայց ճշմարիտ միաբանասէրը ընկերութեան ընթացքին համաձայնելով, և առանձին տհաճութեան առիթները բանի տեղ չսեպելով, ախորժ կամօք ընկերութեան յառաջադիմութիւնը պէտք է ուզէ. և այս թէ և չէ բնական՝ բայց զիւրաւ կրնայ մէկը համոզուիլ ու վարժեցնել ինքզինքն այս բանիս, մանաւանդ քանի մը անգամ փորձելէն ետեւ թէ ինչպէս ասանկով ընկերութիւնը կը յառաջանայ և ինքը աւելի հանգիստ և ախորժ կ'իմանայ:

Ե. Ամեն մարդ կը նեղանայ՝ որ մէկը մէկալը իրենց խորհուրդը՝ իրենց կամքը առաջ տանիլ ուզելով՝ ընկերութեան ֆնաս կ'ըլլայ. ասանկ ըսելով կը սկսի հակառակիլ, ու ինչուան մտքէն կ'անցնէ թողուլ հեռանալ անմիաբան մարդկան մէջէն: Եւ այս է բնական. բայց մարդկային բնութեան տկարութիւնը ճանչնալով՝ թէ իր վրայ և թէ ուրիշներուն վրայ, կրնայ մէկը ներդառնալ ըլլալու, և ջանալու սիրով հասարակաց հաւանութեանը հետեւին. և է այս կրթութեամբ անձի մը գործ. և զընթուար չէ այս եղբայրսիրական կրթութիւնն ունենալը:

Զ. Ամեն մարդ կ'ուզէ որ իր պատճառները չլսած որոշմունք մը չընեն, ու կը ջանայ եղած որոշմունքը եղծանելու: Այս է բնական. բայց այն եղած որոշմունքները եղծանել ուզելուն ֆնասները աչքին առջև բերելով՝ ջանալը համաձայնելու, և սիրով ընկերութեան գործքը առաջ տանելու աշխատիլը՝ մեծ առաքինական գործք է, և է հնարաւոր ինքզինքը կրթող անձի մը:

Է. Ամեն մարդ ընկերութեան մէջ կը մտնէ նախ ինքզինքը մտածելով, և երկրորդ ընկերութեան աղէկութիւնն ուզելով: Այս է բնական. բայց զիտելը թէ ընկերութեան օգտին համար իր անձին զիւրութիւնները պէտք է զոհել, ընկերութեան օգուտը իր անձին օգտէն վեր պէտք է սեպել, և թէ ընկերութեան օգուտը ամենուն է և իրեն ալ է, այս է իմաստասիրական. և ճշմարտութեամբ միաբանասէրը կրնայ զիւրաւ այս գաղափարին հետեւիլ:

Ը. Ընկերութեան գոյութեամբ իրենց ընկերութեան մտածելով, վիճաբանութիւններէ և չփոթութիւններէ ազատ՝ հանգիստ խաղաղ ըլլալու համար՝ քաջութեամբ առանձին կեանք անցընել ուզելը է բնական: Բայց մտածելը թէ մարդս ընկերական է՝ ուրեմն ընկերութեան օգտին համար պիտի աշխատինք, և պարտքն ենք ամենայն ջանքով ընկերութեան մէջ մտնելու և անոր օգուտը փնտռելու:

Արդ ազգօգուտ միաբան ընկերութիւն կ'ըլլայ՝ եթէ ազգին յառաջադիմութիւնն ուղիղ անձինք՝ վերի ըսած երկու գլխաւոր ճանաչմունքներն ունենալէն ետեւ՝ այս ութ կանոններուն հետեւելով՝ ջանան ի գործ դնել զասոնք. որով կրնանք առջին առնուլ անձնասիրութեան՝ պատուասիրութեան և բնական մեր պակաս դատման ֆնասներուն.



և ասանկով որ և է տեսակ ընկերութեան արդիւնքը կրնանք վայելել :

Եթէ մէկ գերդաստանի մը անդամքը, կամ որ և է ընկերութեան անձինքը, և կամ քաղաքի մը և ազգի մը ժողովուրդը այս կանոններուն հետեւելով իրենց ընկերութեան գործողութեանց մէջ մտնեն, երանի այն գերդաստանին, այն ընկերութեան և ազգին. վասն զի այս աշխարհիս մէջ խաղաղութիւն կը թափաւորէ մէջերնին, և ապահովութեամբ իրենց հանդերձեալ յաւիտեանական երջանկութիւնն ալ ձեռք կը ձգեն :

Հ. Պ. Վ. ՄԻՆԱՍԵԱՆ

Տաւն մը տնտեսութեան վրայ հարկաւոր գիտելիք .

Պատկերներու և հայելիներու ոսկեզօծ շրջանակները երբ աղտոտած ըլլան փոշիէ և ճանճերու աղտեղութենէ, զանոնք մաքրելու համար ան 30 տրամ օդի ու մէջը խառնէ փրփրցնելով մէկ տրամ ճերմակ օճառ. ու բարակ լաթի կտորուանքէ կծիկ մը ըրած մէջը թաթ խէ՝ ու անով թեթեւ մը չփէ ոսկեզօծ շրջանակները. ու ետքը աղէկ մը ցամքեցու առանց չփելու՝ կակուղ բամբակով :

Ոսկեզօծ շրջանակ մը, կամ որ և իցէ զարդ՝ ճանճի աղտէ ազատ պահելու համար՝ բարակ մը վրան քսէ դաբնիի եղ, ուսկից ճանճը կը խորշի : Եւ թէ որ դաբնիի եղ չգտնուի, եփած պրասի ջուրն ալ նոյն ուժն ունի. պաղելէն ետքը քսելու է : Այս թէպէտ ոսկւոյն փայլունութեանը չմասեր, բայց այս անտեղութիւնը ունի որ պրասին անախորժ հոտը կը տարածուի սենեկին մէջ :

Երբ տպած պատկերի մը թուղթը հինցած ու դեղնած ըլլայ, ճերմկցնելու ու նորցնելու մէկհատիկ ապահով ճամբան այս է : Կտաւ ճերմկցնելու կանոնով պատկերը տար կանաչով ծածկուած շիտակ գետնի մը վրայ փռէ, և

երկու բարակ ճիւղեր խաչաձև վրան դիր՝ ծայրերէն հաստատելով, որ թուղթը հովէն չշարժի, ու վրան անձրևի պէս ջուր ցրցքնէ ու թող. երբ արեւն կը չորնայ, նորէն ցրցքնէ վրան. այսպէս օրուան մէջ երկու իրեք անգամ. և այսպէս ցորեկուան արևը և գիշերուան ցօղը ուտելով թուղթը՝ բոլորովին կը ճերմկնայ : Եւ զայս քանի մը օր շարունակելու է ինչուան որ աղէկ մը ճերմկնայ թուղթը. ետքը մամլոյ մէջ դնելու է որ առջի շտկութիւնը ստանայ : Այս ճամբով գրքի մըն ալ սեցած թղթերը կըրնայ ճերմկցուիլ :

Եղով քաշած գունաւոր պատկերները ջանալ մաքրելը վտանգաւոր է. մանաւանդ երբ աղնիւ քաշած պատկերը լլայ. անոր համար լաւագոյն է պատկերահանի տալ որ մաքրէ : Բայց շատ սեցած պատկեր մը չափաւոր կը մաքրուի օճառի ջրով քիչ մըն ալ աղ մէջը խառնած : Այս փրփուրը տարածէ պատկերին երեսը ու թող. փրփուրը ցամքելէն ետքը՝ թաց սպունգով մը սրբէ պատկերը : Դարձեալ երկու մաս լաւ օդի և մէկ մաս բեկնի խիթ (դիրէմէնդին) խառնէ, ու ասով սրբէ պատկերը :

Սենեակները ճանճէ ազատ պահելու համար քիմէական թուղթ կամ ուրիշ թիւնաւոր նիւթեր կը գործածեն. բայց լաւագոյն ճամբան է մաքրութիւնը. որովհետեւ մաքուր տեղուանք ճանճերը չեն յաճախեր : Իսկ խոհանոցը, մարանը, սեղանատունը և ասոնց նման տեղուանքը ճանճէ ազատ պահելու համար, պատահաններուն պղնձի թելէ կամ դերձանէ հիւսուած վանդակ անցու. որուն ծակերուն խոշորութիւնը մատի հաստատութեամբ ըլլայ՝ բաւական է. այն վանդակներուն ծակերէն ներս փորձուած է որ ճանճը չանցնի : Պատճառն ալ յայտնի է. որովհետեւ ճանճը թրուշտելով ուժով մը հեռուէն կու գայ ներս մտնալու, ու երբ կը մօտենայ՝ տեսնելով որ օդը թելերով արգելուած է, չկրնալով համարձակ ներս մտնել՝ ետ կը դառնայ :

Լուէն ազատ ըլլալու գլխաւոր դեղն